

TEKST Nataša Vuković

SVETA ZEMLJA IZRAEL

Ovde se prošlost i sadašnjost čudesno prepliću, ali ni sve biblijske priče i legende, kada bi se kazivale danima, ne bi opisale svu lepotu i značaj brojnih istorijskih znamenitosti. To je mesto hodočašća Jevreja, hrišćana i muslimana, koje čuva najveće svetinje triju religija

Nataša Vuković, „Natania Travel“

JAJA

Stari deo Tel Aviva ujedno je i jedna od najstarijih luka na svetu. Na vrhu brda je park HaPisga s pogledom na Sredozemno more. Divan je osećaj šetati uskim uličicama označenim po astrološkim znacima, načičkanim umetničkim ateljeima i galerijama, prodavnicama antikviteta, restoranima i arheološkim nalazištima. Ovde ćete videti Mahmudija džamiju, toranj sa satom iz doba Turaka, sinagogu, franjevačku Crkvu Sv. Petra, drveni Most želja, moderni Trg Kedumum, beli kip nalik na kapiju i bazar Šuk Hapišpišim.

SA ČUVENE MASLINSKE GORE PRUŽA SE SJAJNA PANORAMA STAROG JERUSALIMA

„JAJA“ POMORANDŽE

Posebno zanimljiva je moderna instalacija s pomorandžinim drvetom, okačenim žicama na oko pola metra iznad zemlje. To je svojevrsni simbol grada, postavljen u čast čuvenih „jafa“ pomorandži. Da li znate odakle potiče taj naziv? Nekada je čitav grad bio okružen voćnjacima. Sredinom 19. veka počeo je organizovan izvoz citrusa na evropsko i mediteransko tržište. A sorta pomorandže „šamouti“ koja je tu rasla izvožena je preko luke Jafa. Mogu reći da su to najukusnije i najsočnije pomorandže koje sam ikada probala!

Današnja država Izrael nalazi se na jugoistočnoj obali Sredozemnog mora i severnoj obali Crvenog mora. Graniči se s Libanom na severu, Sirijom na severoistoku, Jordanom na istoku, Egiptom na jugozapadu i palestinskim teritorijama Zapadna obala i pojas Gaze na istoku i zapadu. Ova zemlja neobičnog oblika zauzima malu površinu, ali je geografski izuzetno bogata. Ima fantastičnu obalu s pešćanim plažama, Mrtvo more,

Galilejsko jezero, visoravni i planine, a veliki deo zauzima pustinja Negev. U pauzama, dok obilazite brojne znamenitosti, obavezno isprobajte jela poput falafela, humusa, kus-kusa i šakšuke u kombinaciji s raznovrsnim pecivom, povrćem i salatom.

TEL AVIV

Ovo je drugi grad po veličini posle Jerusali- ma, glavni ekonomski i tehnološki centar Izraela. To je grad koji živi 24 sata, ima bogat noćni život, brojne restorane, ekskluzivne klubove, butike i hotele, moderne poslovne i stambene zgrade, a na samo 20 km nalazi se aerodrom „Ben Gurion“.

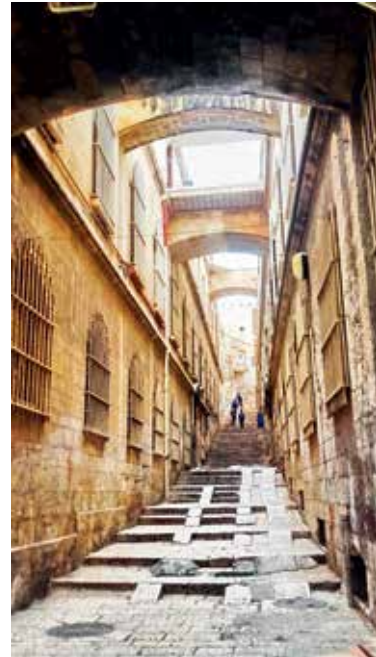

FOTO Shutterstock, Nataša Vuković, „Natania Travel“, Nebojša Babić

JERUSALIM

Mada njegov naziv znači Grad mira, vekovima je bio meta osvajača. Znam samo da, kad ga jednom posetite, više nećete biti isti. Jerusalim će vas promeniti svojom energijom i nečim što ne možete objasniti ni sebi ni drugima. Postoji „jerusalmski sindrom“ kada se neki posetioci poistovete s Isusom Hristom i drugim likovima iz Biblije, počnu da čitaju odlomke iz starih knjiga, pevaju psalme i dožive prosvetljenje. Zanimljivo je što to pogađa podjednako Jevreje, hrišćane i muslimane, kao i one koji nemaju nikakve veze s religijom niti su imali psihičkih problema.

Stari deo Jerusalima je pravi lavirint izgrađen od kamena, u kom se prepliću uske uličice, radnjice, crkve i hramovi. Podeljen je na četvrti: jevrejsku, hrišćansku, jermensku i muslimansku. Glavni deo čini Hramovni breg, sveto mesto Jevreja i muslimana. Prema jevrejskom verovanju, sagrađen je na mestu Prvog i Drugog hrama, a po islamskom predanju, odatle se Muhamed uzneo na nebo.

Izrael je zemlja kontrasta, spoj drevnog i modernog, obećana zemlja u koju vekovima hrle osvajači, hodočasnici i imigranti, a u današnje vreme i turisti iz celog sveta

Od čuvenog Solomonovog hrama ostao je samo mali deo, Zid plača ili Zapadni zid. Ispred njega se uvek mole hiljade ljudi, u dva dela, za muškarce i žene. Tu su i dve najvažnije islamske džamije: Al Aksa sa srebrnom kupolom i Zlatna kupola na steni.

Istočno od starog grada nalazi se Maslinska gora, po predanju, mesto Isusovog vaznesenja. U podnožju je Getsimanski vrt sa vrlo starim maslinama i Crkvom svih nacija. Idući dalje, stižete do brda Sion, gde se nekada nalazio Davidov grad, a tu je i kuća u kojoj je održana Tajna večera.

Svejedno jeste li došli na poklonjenje ili kao turista, Izrael vas natera da zavirite u svoju dušu i preispitate se ko ste i šta činite za sebe i druge

GOLGOTA

Za hrišćane je poseban doživljaj hodati ulicama kuda je prema predanju išao Isus noseći krst do svog stratišta i raspeća. Put bola je svakodnevno prepun hodočasnika i turista koji preko 14 punktova stižu do Golgote, gde se nalazi najveća hrišćanska svetinja, Crkva Svetog groba. Ponekad se satima čeka da se uđe, izgovori molitva na Kamenj ploči pomazanja, zaviri u Kapelu Svetog groba i upali svežanj od 33 sveće, što je broj Isusovih godina života.

VITLEJEM

Na desetak kilometara od Jerusalema nalazi se gradić koji se smatra rodnim mestom Isusa Hrista. Danas je pod palestinskom upravom i važi za jedno od najpoznatijih hodočasnčkih odredišta. Na mestu nekadašnje pećine u kojoj je po legendi rođen Isus, car Konstantin i njegova majka Jelena podigli su u 4. veku Crkvu Hristovog rođenja, o kojoj brinu grčki, jermenski i katolički sveštenici.

NAZARET

Grad Isusovog detinjstva i rane mladosti čine uske uličice, kućice i bazar. Iako prevladava arapsko stanovništvo, tu se nalaze najveća katedrala na Bliskom istoku, Bazilika Blagovesti i pravoslavna Crkva Svetog Gavrila.

CEZAREJA MARITIMA

Idući na sever, na pola puta između Tel Aviva i Haife, nalazi se Cezareja Maritima. Ovaj antički grad i luku izgradio je kralj Irod Veliki pre oko 2.000 godine. I posle toliko vremena, ostaci ruševina iz rimskog i krstaškog perioda deluju fascinantno: akvadukt, bazeni, rimski mozaici, hipodrom, amfiteatar...

AKRA

Ovaj mediteranski gradić je jedno je od najstarijih naselja na svetu. Najveći procvat je doživeo u vreme krstaške vlasti, da bi ga potom Osmanlije bukvalno zatrpale peskom i preko njega sagradile svoj grad. Uživali smo u obilasku renovirane krstaške citadele i kompleksa podzemnih dvorana, kao i u povratku kroz tajni tunel koji ih povezuje sa starim gradom. Kao da smo se vratili daleko kroz vreme i uleteli u pravu krstašku avanturu!

GALILEJA I KAPERNAUM

Na severu se prostire oblast Galileja, mnogo puta spominjana u Bibliji. Osim po brojnim Isusovim čudima, poznato je i po Galilejskom jezeru, najvećem u zemlji, koje se nalazi 213 m ispod nivoa mora. Poseban doživljaj je vožnja drvenim brodićem – replikom onih od pre 2.000 godina. Na severnoj obali Galilejskog jezera nalazi se Kapernaum, rodno mesto Svetog Petra, nekadašnje ribarsko selo i važno rimsko utvrđenje. Među iskopinama posebno su značajni ostaci bele sinagoge iz 4. veka, jedne od najstarijih na svetu.

HAIFA

Treći grad po veličini i glavna izraelska luka, nalazi se u podnožju planine Karmel i ima istoriju dugu preko 1.000 godina. Sada je to moderan industrijski grad, koji se spominje u izreci: „U Haifi se radi, u Jerusalemu moli, a zabavlja u Tel Avivu“. Najveća turistička atrakcija su Bahajski vrtovi, sedište bahajske vere, koje čini divan kompleks od 18 zelenih terasa i jedne centralne, na kojoj se nalaze Babovo svetište, hram i prorokov grob. Vrtovi su uređeni s elementima persijskog, indijskog i engleskog pejzažnog stila.

MRTVO MORE

Na putu iz Jerusalema u Judejskoj pustinji naići ćete na mesto koje predstavlja nultu tačku ili nivo mora. Predeo je fascinant, kao da ste sami na svetlu! Zatim se spuštate k Mrtvom moru, jednom od najneobičnijih mesta na svetu, koje se nalazi na 393 m ispod nivoa mora. To je u stvari jezero, ali toliko slano da u njemu nema života sem nekih bakterija. Po njemu možete da plutate, ali pazeći da vam voda ne uđe u oči i usta. Možete se pridružiti gomili ljudi koji se mažu lekovitim blatom i skakuću po obali! Posle toga koža vam postaje meka, glatka i nauljena – ma, prosto fenomenalna!

